

Fișa disciplinei

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie modernă, Arhivistică și Etnologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii / Calificarea	Istoria și socio-antropologia epocii moderne / Istoria Europei de sud-est

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Transilvania de la Iluminism la Romantism: o istorie culturală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Lucian TURCU						
2.3 Titularul activităților de seminar	–						
2.4 An studiu	I	2.5 Semestru	2	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Reg. disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăț.	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Timp didactic					28
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminar/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					7
Alte activități:					
3.7 Total ore de studiu			97		
3.8 Total ore pe semestru			125		
3.9 Numărul de credite			5		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	–
4.2 de competențe	–

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector și laptop
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	–

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> ▶ cunoașterea trecutului transilvan, din perspectiva istoriei culturale, pe parcursul secolului al XVIII-lea și în prima parte a secolului al XIX-lea ▶ stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din bibliografia de specialitate ▶ capacitatea de a înțelege geneza caracterului pluricultural, multilingvistic, diversitatea etno-confesională a spațiului transilvan ▶ raportarea critică la literatura istorică polemică referitoare la Transilvania ▶ capacitatea de cercetare și de elaborare a unor lucrări științifice referitoare la Transilvania ▶ competențe de a realiza cercetări în domeniul istoriei ▶ abilități în realizarea cercetărilor în arhive ▶ competențe privind elemente de etică a cercetării.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> ▶ cultivarea respectului față de diversitatea etno-lingvistică, culturală și confesională ▶ etica profesională ▶ deprinderea argumentării ideilor și analiza critică a informației ▶ comunicarea academică și științifică ▶ abilitatea de a cerceta, analiza și interpreta teme umaniste; ▶ abilitatea de a-și planifica dezvoltarea carierei profesionale (doctorat, proiecte postdoctorale, de cercetare și relații publice etc.); ▶ abilitatea de a deveni formator pentru formarea inițială (profesor în învățământul preuniversitar și în cel superior); ▶ abilitatea de a utiliza calculatorul pentru cercetarea, analiza și interpretarea temelor umaniste; ▶ abilitatea de a comunica.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul își propune să realizeze o introducere în istoria culturală a Transilvaniei, dar nu a unei Transilvanii monoetnice, ci a unei Transilvanii plurale, accentul căzând așadar asupra caracterului eterogen și, într-o anumită măsură, alambicat al zonei. Departe de a profesa un discurs naționalist, cursul pune accentul asupra interferențelor și influențelor reciproce care au modelat din punct de vedere etnic, lingvistic și cultural spațiul transilvan, conferindu-i o personalitate puternică. Cursul dezbate problemele de natură metodologică referitoare la cercetarea trecutului transilvan din ultimele două secole, analizează caracterul polemic al istoriografiei subiectului și implicațiile ideologice ale acestui fenomen, prezintă și analizează principalele subiecte legate de societatea, economia, habitatul, modul de trai, ideologiile politice, arhitectura instituțională, mentalitățile, problematica identităților și alterităților multiple din spațiul transilvan în cheia istoriei culturale.</p>
--	---

7.2 Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none">▶ familiarizarea studenților cu metodologia cercetării istoriei Transilvaniei▶ dezvoltarea abilităților de lecturare critică a surselor și a bibliografiei subiectului▶ conștientizarea dimensiunii diversității spațiului transilvan și construirea unei imagini cât mai ample și cât mai complexe asupra trecutului zonei▶ capacitatea de cunoaștere și analiză nuanțată a principalelor teme circumscrise istoriei culturale a Transilvaniei din ultimele două secole▶ redactarea de elaborate științifice referitoare la istoria Transilvaniei pe baza izvoarelor istorice și a bibliografiei de specialitate
-------------------------	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Seminar
Ce este Transilvania? Cum a devenit Transilvania o miză istoriografică? Naționalismul ca și cheie de lectură a istoriei Transilvaniei. Transilvania: Europa sau Balcani?	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Discuție/problematizare în jurul sensibilității istoriografice referitoare la Transilvania.
Redimensionarea Europei în secolul al XVIII-lea. Trecerea de la Europa Clasică la Europa Luminilor. Principalele mutații politice la sfârșitul sec. al XVII-lea și începutul sec. al XVIII-lea	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Imperiul habsburgic – imperiu dunărean. De la mișcarea lui Pinteș la răscoala lui Francisc Rákóczi al II-lea.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Populație și societate în Transilvania, Banat și <i>Partium</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Economie și societate în Transilvania, Banat și <i>Partium</i> . Habitat. Modul de trai. Locuința. Costumul. Alimentația. <i>Loisir</i> -ul.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Morfologia instituțională a Transilvaniei. Guvernul. Tabla Regească. Comisariatul Suprem Provincial. Exactoratul. Cancelaria provincială. Tezaurariatul. Prefectura armelor. Armata. Cancelaria aulică. Dieta	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Organizarea administrativ-teritorială a Transilvaniei, Banatului și <i>Partium</i> -ului	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Culte din Transilvania. Biserica ortodoxă. Biserica greco-catolică. Biserica romano-catolică. Biserica armeano-catolică. Biserica calvină. Biserica evanghelică de confesiune augustină. Biserica unitariană (antitrinitariană). Comunitățile evreiești	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare

Cultura din Transilvania: baroc târziu, preiluminism, iluminism, preromantism, romantism. Cazul maghiarilor, românilor, sașilor	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Transilvania în perioada reformismului austriac	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Mentalități colective în Transilvania secolului al XVIII-lea	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Români – maghiari – sași: imaginar, stereotipii, identitate națională modernă	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare
Transilvania prin ochii străinilor (nașterea clișeeilor istorice)	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	Prezentarea unei cărți referitoare la istoria Transilvaniei de către unul dintre masteranzi. Discuție/dezbateră/problematizare

Bibliografia orientativă a disciplinei:

1. Alina Mungiu-Pippidi, *Transilvania subiectivă*, București, 1999;
2. Angelika Schaser, *Reformele iosefine în Transilvania și urmările lor în viața socială: importanța edictului de concivilitate pentru orașul Sibiu*, Sibiu, 2000;
3. Cornelia Bodea; Virgil Cândea, *Transylvania in the History of the Romanians*, New York, 1982
4. Edgar Hösch, *Geschichte der Balkanländer: von der Frühzeit bis zur Gegenwart*, München, 1999;
5. Ernst Wagner, *Istoria sașilor ardeleni*, București-München, 2000;
6. *Histoire de la Transylvanie*, sous la direction de Béla Köpeczi, Budapest, 1992;
7. *History of Transylvania*, vol. II, edited by László Makkai and András Mócsy, general editor Béla Köpeczi, Columbia, 2002;
8. *Istoria Transilvaniei, vol. III (de la 1711 până la 1918)*, coord. Ioan-Aurel Pop; Thomas Năgler; Magyari András, Cluj-Napoca, 2008;
9. Katherine Verdery, *Transylvanian villagers: three centuries of political, economic and ethnic change*, Berkeley-Los Angeles-London, 1983;
10. Konrad G. Gündisch; Mathias Beer, *Siebenbürgen und die Siebenbürger Sachsen*, München, 1998;
11. Ladislau Gyémant, *Evreii din Transilvania în epoca emancipării: (1790-1867)*, București, 2000;
12. László Kürti, *The Remote Borderland. Transylvania in the Hungarian Imagination*, Albany, 2001;
13. Mathias Bernath, *Habsburgii și începuturile formării națiunii române*, Cluj, 1994;
14. Melinda Mitu; Sorin Mitu, *Ungurii despre români. Nașterea unei imagini etnice*, Iași, 2014;
15. Sorin Mitu, *Transilvania mea. Istorii, mentalități, identități*, Iași, 2013;
16. Ștefan Pascu, *A history of Transylvania*, Detroit, 1982;
17. Toader Nicoară, *Transilvania la începuturile timpurilor moderne (1680-1800). Societate rurală și mentalități colective*, Cluj-Napoca, 2001;
18. *Transylvania. The Roots of Ethnic Conflict*, edited by John F. Cadzow, Andrew Ludanyi, Louis J. Elteto, Ohio, 1983;
19. Vlad Georgescu, *The Romanians. A history*, edited by Matei Călinescu, translated by Alexandra Bley-Vroman, Columbus, 1991;
20. Zsolt K. Lengyel; Ulrich Andreas Wien (Hrsg.), *Siebenbürgen in der Habsburgermonarchie: vom Leopoldinum bis zum Ausgleich: (1690-1867)*, Köln, 1999.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi în domeniul aferent programului

Cursul pune accentul pe problematizarea istoriei Transilvaniei în contextul politic, social, economic și cultural mult mai larg al Europei centro-orientale din secolele XVIII-XIX. Disciplina contribuie la formarea abilităților de lucru cu sursele istorice primare și cu bibliografia subiectului, ca și la dezvoltarea sentimentului de respect și de recunoaștere a valorii alterității din societatea transilvană din trecut și din zilele noastre.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Dobândirea cunoștințelor specifice disciplinei și capacitatea de prezentare a lor în cadrul unui colocviu.	Frecventarea cursului	20%
		Colocviu	80%

Data completării: Ian. 2024

Semnătura titularului de curs: Lect. univ. dr. Lucian TURCU

Data avizării în Departament: Ian. 2024

Semnătura directorului de Departament: Prof. univ. dr. Sorin MITU